

Izšla razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna petletna 30 vin., pogojen prostor 1 K.; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno - demokratične stranke.

Posamezna številka stane 30 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto 60 K., za pol leta 30 K., za četrt leta 15 K., za mesec 5 K. Za Nemčijo celo leto 65 K., za ostalo tujino in Ameriko 72 K. — Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Sklepi železničarskega shoda.

Stavka odgodena. Uvedo se pogajanje z vlado.

Sinočnji shod železničarjev je lasno dokazal izbornu disciplino v železničarski organizaciji. Železničarji so stali pred stavko, ker jim je vlada neugodno odgovorila in šele po padcu, oziroma dopustu ministra Vulovića se je vlada uklonila na intervencijo pokrajinskih vlad, ter izjavila, da se hoče pogajati z železničarji. Železničarji bodo porabili skrajni pomoček stavko v skrajni sili. Zato pa ne odklanjajo ponudeno roko vlade za pogajanja; vedo, da utegne imeti njih stavka dalekosežne posledice, a so previdni in previdni. Ker železničarji nujno potrebujejo pomoči, so pogajanja nujna, vsaj najnujnejše stvari, kakor nabavni prispevek, pa se morajo dovoliti takoj. Železničarski boj je mezdni boj, ne politični. Za pogajanja so se izjavili tudi hrvaški in drugi tovariši v SHS državi.

Na shodu je poročal v imenu centralnega vodstva, sodr. Kopač, ki je priporočal, da se stopi v pogajanja z vlado. Pogajanja se prično že jutri v Belgradu. Izvajanjem sodruga Kopača, kakor tudi vseh drugih govornikov (ss. Makovec, Žorga, Perdan, Satler itd.) ki so ob razmotrivanju položaja, naglašali, da železničarji ostanejo pri svojih zahtevah, da ohranijo enako slogo in solidarnost kakor doslej, za boj, ki morda še ni trajno odločen, so zborovalci burno prihrjevali.

Centralni odbor je predložil shodu naslednjo resolucijo:

»Dne 15. aprila 1919. v hotelu Unionu v Ljubljani zbrani železničarji sprejmejo predlog centralnega vodstva, da izvoli delegate, ki se naj pogajajo z vlado ob navzočnosti hrvaških delegatov. Ta delegacija naj odputuje jutri v spremstvu poslanca Kopača v Belgrad.

Delegaciji se nalaga, da prekine pogajanja v trenutku z vlado, ko uvidi, da ne vodijo pogajanja k cilju. Shod izraža centralnemu vodstvu. Splošne žel. organizacije za Jugoslavijo za dosedanje posredovanje najiskrenejšo zahvalo.

Isto vella soc. dem. klubu v Belgradu, ki je v parlamentu zastopal težnje železničarjev.

Shod pozdravlja gibanje cestnih železničarjev, ki stoje v boju za dosedaj svojih upravičenih zahtev in jim izraža svojo proletarsko dolžnost.

Resolucija je bila sprejeta z veliko večino.

Kot delegata za pogajanja sta bila izvoljena sodruga Juhart in Makovec.

Shod je uspel, bila je dvorana polna in galerije. Dasi je vrvelo med poslušalci, se je vendar končno doseglo soglasje v nadaljni taktiki, kar priča trezno preudarnost železničarjev.

Naloga vlade je sedaj, da se ne igra več z ognjem, marveč, da ugodi opravičenim zahtevam železniških uslužbencev. Disciplina in solidarnost njih je na straži!

Za narodov blagor.

»Narodovi« vzorci.

Pri »Narodu« se je osnovalo posebna družba, ki je vzela v zakup vse, kar je po slovenski zemlji pristo neumnega. Ker je domača produkcija te vrste blaga precej razsežna in bogata, hočejo imeti na tem polju absolutni monopol, prvi in glavni patent, tako da je v tem pogledu vsaka konkurenca z njimi enkrat za vselej izključena. Da bo to njihovo pristno narodno podjetje silno procvitalo ter tudi v duševni smeri blagodejno uplivalo, je enkrat ena. Saj so sodelovalci »Naroda« — razun dr. Tavčarja — tako brihtni ljudje, da se lahko skrivajo pred njimi vsi tisti osli, ki so se po razpadu avstrijske fronte na Piavi zatekli zavestno in velikodušno v naše gostoljubne kraje. In ker je navada vsakega solidnega podjetja, da pošlje občinstvu na ogled svoje najboljšie vzorce, tako nam je »Narod« kakor običajno razgrnil pred našimi začudenimi očmi nekaj svojih najpopolnejših tipov »Slovenskega inteligenta« — proletarca, enega »tudi socialist«, itd. Pogrešali smo »Rodo-ljuba iz dežele«, »tudi klerikalca« ter »Enega za vse«. Upamo, da pridejo na vrsto. Če bomo kaj naročili, ne vemo, o ceni sami pa se ne bomo gotovo prepirali, saj imamo edino na tem polju nadprodukcijo.

»Narod« in sovjeti.

»Slovenski inteligent« — proletarec« je menda človek velikih ušes, kar ga spravlja hudo iz ravnotežja. Napoveduje namreč na podlagi idealizma, moči in pesti srdit boj vsem — »uhom«. Iztaknil je, da je naš po-verjenik Prepeluh s svojo izvršilno naredbo glede delavskih sosvetov v podjetjih z nad 50 delavci, vpeljal uradno organizacijo ruskih sovjetov v Slovenijo ter delni komunizem in boljševizem. Brrrr... V dokaz tega ponuja občinstvu nekaj cvetk te famozne naredbe. Sment je le ta, da ga je občinstvo po glasu in po ušesih takoj spoznalo in ne mara za njegove

šati oba zvona. Da je on že po naturi za vse zvonove, mu verjamemo, saj kakor je ob priliki »Tudi socialist« je lahko obenem »Tudi liberalce«, ali pa »Tudi klerikalce«. Nam pa ne gre pri stvari ne za ta zvon, ne za drugi, ne za lastni, ne za tuji, ne za zvon, »Tudi socialist«, ne za njegovo cingljanje o Kollmanu, nam gre za nekaj drugega, važnejšega, nujejšega. Gre nam za vprašanje, če sme vojaška oblast kratkoma samovoljno aretirati civilno osebo, tudi pot m, ko ni našel sodnik nobenega povoda za njegovo aretacijo. Za to nam gre, edino za to. Za »Tudi socialist« iz Radovljice bo to morda postransko vprašanje, za nas to ni, in ni — to lahko rečemo — niti za liberalno, niti za klerikalno stranko. V bistvu vprašanja samega smo vsi enega mnenja. Ali nas sedaj ta najslabši tip »Narodovih« vzorcev razume?

Če ne, naj počaka. Zna se pripetiti, da bo taisto načelo, ki zagovarjamo mi pri stvari sami, zagovarjal tudi »Narod«.

Slovinci smo specialisti

»Narodov« štrajk.

Štrajka ni še, pa je to »Narodu« menda silno nevšeč. Zato te oblagodar z uvodnikom, ki te pusti na pol mrtvega. Sestavlja ga na način, da morajo prizadeti delavci izgubiti zadnjo trohico potrpljenja. Mesto, da bi pokazal mirno in stvarno na nevarnost, ki nam preti z ozirom na zunanepolitični položaj in na notranje gospodarske in aprovizacijske razmere, ako stavka izbruhne, ti poda strasten, žaljiv opis, ki izzevneva v zmagoslavnem spevu v polomu boljševizma. Taktike in uvidevnosti ni bilo pri »Narodu« še nikoli. Če prečita »Narodovo« kanonado železničar, ki zasluži reči in piši 2 kroni in 40 vinarjev dnevno, ga mora prejeti sveta jeza, da bi zares stavkal. Je praznega želodca, ker nima zaslužka, pa mu »Narod« pripoveduje, da je pravzaprav poln nemškega in laškega denarja. Stara pesem! Vemo za njen izvor, in vemo tudi, kaj zasleduje. Če bi se bila deželna vlada postavila brez razlike na komodno stališče »Narodovega« član-karja, ki je rešil vprašanje in odstranil nevarnost s tem, da je enostavno proglasil vse železničarje prodane zunanjim sovražnikom, bi bila stavka izbruhnila že pred enim tednom, in ne bi bil s svojim pisarjenjem prav nič dosegel. Saj če je stavka naročena in plačana, je naravno, da se mora tudi izvršiti. Čudimo se le, da delavstvo toliko čaka. Najbrže so ga Italijani slabo plačali.

In da imajo železničarji vselej simpatije za Italijane, zlasti potem, ko so izgnali njihove tržaške tovarise, je vendar stara stvar.

Z eno besedo: Vse je mogoče, samo, da bi bili železničarji zares slabo plačani, in da čakajo pokorno že pet let na izpolnjenje svojih zahtev, to ne sme in ne more biti.

Pravzaprav, če jih je Avstrija vodila za nos, zakaj bi jih ne tudi lastna vlada. Naravno.

Mi, ki gledamo na stvar, kakoršna v resnici je, in skušamo preprečiti hujše, smo seveda hujšaki. Sreča, da smo potrpežljivi, tako potrpežljivi, da čitamo celo nekatere »Narodove« članke. In s tem je vse povedano. Revolucije očitno še ne bo.

Rr. Tavčarju.

Zal nam je, da je Vaš članek zagledal luč sveta ravno v dnevu, ko je bil »Narod« slovesno posvečen politiki rodoljubov iz dežele. Niste zaslužili take usode. Pri Vašem članku se čitateli šele oddahne. Niste popravili zmote, v katero ste zašli v Vašem prejšnjem članku o stanovanjski naredbi. Ali nekaj je v tem članku, kar je človeku v tem težkem času silno drago: duhovitost! Pravijo da je to lastnost zrelih, močnih duhov, koji so po dolgih in težkih izkušnjah spoznali, da je filozofično presojanje vsega dejanja in nehanja tega klavrnega življenja najboljše vodilo. Videli ste vso tragiko današnjih dni, videli tragiko gospoda župana mesta ljubljanskega, ki nima

nadprodukcije hiš, kakor ima »Narod« nadprodukcijo sodelovalcev, ki pa bi moralo vendar preskrbeti streho vsem onim srečnim ali nesrečnim zemljanom, ki se zatekajo iz vseh koncev in krajev za slovensko prestolico. Vas skrbi usoda teh ljudi in usoda tistih, ki imajo hiše v zakup večinoma še od časa, ko ste bili izvoljeni za župana. Sami uvidevate, da se težnje in potrebe njih in drugih ne dajo spraviti v sklad, pa nam obupno ponujate svoje življenje, da nam bo — krvoločnežem — skuhan zajutrek iz takimenovanega »modrega graha«.

Hvala, gospod župan! Vašo ponudbo odklanjamo. Izbrali bi rajši drugo, hujšo kazen. Odvzeli bi Vam neusmiljeno župansko oblast in čast in Vas obsodili, da nas osrečite čimprej s prav debelo knjigo vaših po-vesti. S tako knjigo pod pazduho bi Vam mi, ki nismo hišni posestniki, blagohotno prizanesli, tudi če nas pustite brez strehe. Brez komplimenta.

Če pa nas pustite brez strehe in brez knjige, moramo odločno protestirati.

Dobili smo članek, ki je zgovorno izražal mišljenje in čustvovanje tistih, ki menijo, da potrebujejo, četudi so plebejske slovenske krvi, nekaj kvadratnih metrov kritega prostora, da se obvarujejo dežja in odpočijejo. Vi ste pa bili mnenja, da je treba predvsem varovati interese onih, ki imajo preveč prostora, preveč hiš, preveč vsega. Vaša stvar. Konstatiramo samo, in s tem je Vašemu članku odvzeta glavna podlaga, da imamo nešteto naredb, ki niso zakon, pa jih vseeno upoštevate. Da Vam ni šlo pri stvari za formalno vprašanje, marveč za vsebino, je tako res, kakor je res, da niste pisali slabih knjig.

Bojite se, da bi naše pisanje razburilo ljudi. Naše besede so jim komaj uteha, tolažilo. Da razburite še bolj človeka, ki je prišel — recimo — iz zasedenega ozemlja, odkoder so ga Lah odgnali, z družino in otroci, in je po cele mesece tu brez stanovanja, ne zadostujejo vse grde in lepe besede Prešernovega jezika. Pač pa zadostuje polovico takega članka, kakor ste ga napisali Vi pod naslovom »Boljševizem od zgoraj«. Prepričajte človeka, ki ne ve kam položiti svojega rojstva kosti, da nam morajo biti predvsem sveti in interesi hišnih posetnikov. Vaš članek je bil zares »Boljševizem od zgoraj«. Naj Vam bo greh duhovito odpušen in življenje prihranjeno. Če boste kedaj iskali sami stanovanje po Ljubljani — kar Vam absolutno ne privoščimo — boste pač drugačnih raz-zorov.

Slovenski profesor in solidarnost.

Neko specijelno, specifično, rekel bi partikularistično ulogo igra v slovenskem javnem življenju srednješolski profesor. Obratač ga na to ali na ono stran, njegovo razmerje napram strankam in uradniškim skupinam ostane zagonetka, pa to ne vsled eventualno komplicirane narave, ali zamotanega značaja, temveč le vsled svoje silno pasivne vloge napram zunanjim utisom. Da se ta unicum, družaben element brez prave organizatorične eneržije še bolj osvetli, ga primerjajmo z drugimi stanov.

Vzor organizaciji je bil in je celavec. Sola mu je nudila le malo omike, in iti je moral že v nežni dobi v tovarno oziroma delavnico. A kaj ga je organiziralo v tako trdno, tesno združeno, nepremagljivo falango, da lahko danes nastopa tako svestno s krepkimi zahtevami in jasnim programom? Delo. V delu si je koval značaj, trdil nazore in si iz njega izklesal najdragocenejši zaklad in zlahtnejši biser, to je neomajano solidarnost, ki prepaža z isto silo čevlarskega učenca kot delavskega organizatorja.

Večni boji za svobodo in ostanek mu dokazujejo, da se mora strniti le v mogočno armado, ker bi tratil neplodonosno svoje sile, ko bi ho-

tel butati v zid sam s svojo pestjo. Bolelo bi ga samo in rogali bi se mu.

Nekako isto stališče zavzema slovenski učitelj. Bil je dolgo let uboga slovenska para brez primere, Garal je v pravem pomenu besede od zore do mraka. Po trudoplnem delu v šoli je letal po postranskih služkih, eventualno tudi na svojo nljivo opravljat težka dela. A ta neprestan boj za obstanek, vedno pomanjkanje in revščina ga je silno utrdila v značaju, volja mu je postala železo in ker je videl, da sam doseže le brce, se je organiziral in dan-danes je solidarnost vrлина učitelja, brez koje si tega duševnega delavca misliti ne moremo.

A zasebni uradniki?

Glej in občuduj jih! Kako enoglasno stavijo svoje zahteve po boljšem socialnem in materijalnem položaju. Vsi za enega, eden za vse.

In kaj je z državnimi uradniki? Veliko manj zmisla imajo za pomen organiziranja. Vzrok morda tiči v tem, da jim je bil državni aparat, so-sebno juristom — vedno bolj naklonjen in je vsak državni uradnik vedno vsaj upal, da napravi karijero, po ravni poti ali pa po ovinkih. Krivi so bili tudi posedujoči sloji, ki so mladim doktorjem rinili svoje hčere s primernimi dotati. Na ta način se je marsikateremu državnemu uradniku odvzel boj za vsakdanji kruhek.

Vesel pojav pa je, da se je v zadnjem času, vsaj nižje državno uradništvo krepko postavilo na noge in se ločilo od takozvanega višjega uradništva. Popolnoma umljivo je, da ima sodniški sluga druge težnje in skrbi, kot njegov šef — sodni li svetnik.

Kaj pa počne slovenski profesor? To ti je revež kot eksosten: večleten suplent, oženjen, oče mnogih otrok.

Izmogzanega na duši in na telesu, brez duševnega odpora, ga vidiš klaverno hoditi po ulici. Kot revež gre v šolo, se tam ubija z dijakmi, še hvaležen, da ga učenci marajo in gre zopet kot isti revež po dokončanem »šiltu« v krog svoje sestradane de-ce. In kdo je kriv? Drugi in sam. Kako drugi?

Za slovenske profesorje obstoja kot nekaka stanovska organizacija društvo slovenskih profesorjev. Večina profesorjev že ve, da ta organizacija ne odgovarja več sedanjim potrebam, a ista večina si ne upa oziroma noče dregniti v to sršenovo gnezdo.

1. Odbor sestaja iz članov, izmed kojih bi eventualno nekateri hoteli pomagati stanovskim tovarišem, a si ne upajo ali pa ne znajo ob pravem momentu zastaviti svoje besede.

2. V društvu imajo oziroma si jemljejo glavno besedo gospodje, ki so delavni na takozvanem znanstvenem polju. Kdor ne prinese v društvo s seboj kakšne brošurice, ki jo je spisal oziroma prepisal, tega se potisne ob steno.

To so nezdruve razmere in se morajo temeljito preurediti. V odbor spadajo možje, ki imajo eneržijo, na zunan solidarno nastopati in ne večti kunktatorji, ki le cincajo sem in tja. Znanstveniki naj bodo sicer dobrodošli, a naj ne kujelo iz teh od narave jim podeljenih zmognosti privilegijev.

Višja gospodka za slovenskega profesorja je višji šolski svet in temu podrejeni nadzorniki. Po javnosti se je mnogo pisalo in govorilo o nadzornikih Beziaku in Opeki. Zastarela sta, ad akta z njima! Tretji v tej prijetni družbi je nadzornik Poljanec, mož pristnega, starega avstrijskega kalibra. Ta mož bi spadal v naravosloven kabinet bodoče univerze kot profesor ali pa kot model človeka brez krvi in srca. Ta gosnod se je napilil po vrsti vseh avstrijskih šolskih paragrafov in jih ob vsaki priliki zdrda, kadar pride k njemu uboga profesorska para, ne prosit protekcije, ampak iskati pravice. Njegov stereotipen odgovor se glasi: če bi se enemu ugodilo (pravila storjena krivica), bi se moralo vsem. Ja za boga milega, zakaj

Duševeni delavec je plačan po činu, po letih — ne po delu. Zato tudi nimajo veselja za delo. Saj vendar zasluži isto toliko, če mnogo dela ali le malo dela. Vidi drugega manj zmožnega, ki se ima boljše kot on, ki je bolj zmožen in marljiv, pa na svojo žalost ubupuje nad pravičnostjo družabnega reda. Tudi duševeni delavec je v tem oziru proletarec.

V političnem življenju duševeni delavci se vedno cincajo med to in ono meščansko stranko. In vendar ni njihovo razredno stališče prav nič drugačno kot ono mannelega delavca. Kapitalizem je vzel tudi vse duševeno delo v zakup. Pisatelji piše, da proda svoj manuskript kapitalistu, ki za knjige vleče dobiček.

Cela tehnika, vse razne iznajdbe so pokupljene od kapitalistov.

Znanost je danes gonilna moč in je jedro celega našega današnjega gospodarskega življenja. Povsod je treba izobražena, strokovnjaka pri zgradbi in začetku katerega podjetja, kot tudi pri obratovanju podjetja samega. Vse gospodarsko življenje je danes plod duševega dela — vodovodi, električne centrale, stroji, telefon, brzojav, železnica, vse to. Ali izdelala je to roka delavčeva. Torej prvo brez drugega ne more biti, kot drugo ne brez prvega.

Duševe delavcev se danes izfabričira na tisoče v nižjih in višjih šolah. Zato kapitalistu ni treba nikdar biti v skrbeh, da mu kaj škoduje, če izgubi recimo katerega inženirja iz svoje tovarne, ali katerega uradnika iz svojih pisarn, saj dobi prav lahko drugega. Če kaj zahteva, mu reče, da lahko gre, če mu ni všeč. Taki duševeni delavci, ki so to okusili in izprevideli, vedo prav dobro, da njim ni mesta med buržoazijo, da so oni ravno tako proletarci kot navaden cestni delavec.

Obrtnik je ročni, pa tudi duševeni delavec. Če svoje delo spretno in hitro izvrši, je od tega odvisen njegov zaslužek. Ali dandanes ga povsod izpodriva industrija — tovarniško delo. Poglejmo samo mline, ali tovarne za poljščino itd. Njegovo delo imamo vredniti — kdo? — kapital? Vsled tega njegova nezadovoljnost. Ne rečemo morda, da je industrija sama poglobila duševega delavca, obrtnika itd., saj si mora vendar vsak človek želeči procvit industrije, pa ne morda s tem procvit onih, ki sami požro ves dobiček industrije in vso vrednost poedinečevega dela!

Duševeni delavci so se začeli organizirati. Izprevideli so, da jim je to nujna potreba, da pridejo do svojega prava! Naj bi duševeni delavci izprevideli, da jim je mesta le med delavci, med nami! Organizirajte se strokovno in politično v naši stranki, kamor spadate, ker edino socializem se bori za pravice vseh tlačanih in izkoriščenih, pa najsibo manualni ali duševeni delavec!

Ne mir, ampak boj!
Boj je oče vsega dobrega!

Dnevne vesti.

— Cankarjev spomenik bomo postavili v oblake, to je najcenejše in najgotovšeje. V Ljubljani ni trga zanj in tudi v naših srcih manjka prostora za tako misel. Saj Cankar ni bil vojskovodja in princ tudi ne. V neki razdalji sem bral vsoto 170 K. Nekateri premožni ljudje raje podpirajo umetnike mrtve kot žive. V tem slučaju ne opazimo tega. Bodimo odkriti in pustimo, da postavijo tisti večkrat pristradani kamen za Cankarjevo stoletnico naši potomci. Ta rod bi imel od Cankarja itak samo kamen, bodoči rod bo imel oboje. Tako »Dom in Svet« 1. in 2. št. t. l. — Zalostno je, da je to res. To je velik madež jugoslovanskega ljudstva, za katerega je Cankar delal vse svoje življenje in trpel. Ali ga je bilo vredno?

— Kam plovemo? »Slov. Narod« je dne 10. aprila 1919. iz Radovljice priobčil nek dopis svojega salonskega »tudi socialista«, ki pa nosi najbrže vojaško suknjo. V dopisu se zgraža ta »tudi socialist« nad tem, da se naša stranka zavzema za Kollmana, češ, da je boljševik. Dragi »tudi socialist! Nam ne gre pri tem boju toliko za Kollmanovo osebo, kakor za princip politične in osebne svobode — gre nam za boj proti militaristični prepotenci, ki se je v Kollmanovem slučaju pokazala v tem, da je vojak oblast svojevoljno Kollmana aretirala in celo drugič potem, ko ga je že preiskovalni sodnik izpustil na proste noge. Za to torej naš boj — in iz tega, da Narodov dopisnik za take vzvišene cilje politične prostosti in pravega demokratizma nima razumevanja — spoznamo, da »tudi socialist« navadnega pristaša JDS! — Če in kaj da je Kollman zakrivil, bo pokazala preiskava, potem bomo pa naprej govorili; morda tudi še o različnih vojaških »priateljstvih«, ki vladajo v Radovljici.

— Črne koze v Ljubljani. Za črniimi kozami je v Vodmatu obolet en vojak (sedaj v civilu), en možki na Hodici na Illovi, v Trnovem v Kolesijski ulici dva slučaja.

— Uradniške skupine so dobile prekajeno svinjsko meso ena po 10 kron, druga po 18 kron kg od mestne aprovizacije. Kdaj pridejo druge skupine na vrsto, ki so tudi potrebne? Nismo nevoščljivi, toda tudi med drugimi sloji, ki nimajo našlova uradnik, so potrebni ljudje.

— Dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki v Italiji. Dne 12. t. m. je intervenirala pri tukajšnji mednarodni komisiji deputacija, obstoječa iz vladnega svetnika in predsednika »Slovenskega Rdečega križa« gospoda Ivan Šubica in predsednice gospe Vere dr. Slajmerjeve, za izboljšanje položaja naših vojnih ujetnikov v Italiji. Deputacija, ki je bila od italijanske komisije jako prijazno sprejeta je izposlovala redno in gotovo pot za dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki. Dopisnica ozir. pismo, ki se hoče poslati vojnemu ujetniku naj se opremi sledeče: Dopisnica ozir. pismo, ki mora biti razločno pisano in kratko, naj ima na prednji strani natančen naslov vojnega ujetnika in sicer: ime in priimek, šaržo, in kraj kjer se ujetnik nahaja. Ta dopisnica ozir. kuvertirano pismo naj se vloži v kuverto na katero je napisati: Delegazione italiana, Ljubljana. Vse skupaj pa se zopet vloži še v eno kuverto, ki naj nosi naslov: Slovenski Rdeči križ, Ljubljana — in naj se tako odpošle. Na dopisnici ozir. pismu, kakor tudi na notranji kuverti, torej oni, ki nosi naslov: Delegazione italiana, Ljubljana, mora biti razločno napisano: Prigionieri di guerra: Vsa korespondenca z vojnimi ujetniki v Italiji naj se torej prinese ali pošle na »Slovenski Rdeči križ« Ljubljana, Poljanska cesta št. 4. II. nadst. vrata 39. Za denarne pošiljke na vojne ujetnike se točasno ni moglo dobiti zanesljiva in hitra pot, pač pa bo mednarodna komisija tekom 14. dni podala tozadeven odgovor — vsled česar naj se za sedaj počaka z pošiljanjem denarja. Na prošnjo deputacije, da bi se dovolilo dvema odposlancema obiskati naše ujetnike, — mednarodna komisija ni mogla dati natančnega odgovora — a naznanila bo to v doglednem času; vendar pa ni mnogo upanja, da bi se dovolilo odposlancema obiskati ujetnike, ker se tudi nemški Avstriji to ni dopustilo.

— Ljudsko glasovanje na Koroškem. »Straža« poroča, da je bilo pri ljudskem glasovanju, ki se je vršilo v delu Koroške, zasedenem po jugoslovanskih četah, oddanih 33.957 slovenskih in 631 nemških glasov.

— Pri kesploziji v vlaku št. 510 med Zidanim mostom in Sevnico dne 12. aprila 1919 so se ponesrečili: Neznanca ženska je ubita. Ranjeni leže v bolnišnici milosrdnih bratov v Zagrebu: 1. Jurašek Adam, 40 let star, posestnik, Vukovar; 2. Radaković Lazo, 25 let star, trgovec, Dol. Lapac; 3. Majcen Andro, 35 let star, elektrotehnik, Zagreb; 4. Kos Adolf, 30 let star, trgovec, Maribor; 5. Bacha Karlo, 29 let star, poljedelec, Zagreb; 6. Kos Adam, 38 let star, trgovec, St. Lovrenc na Ptujskem polju; 7. Stojadinović Hranislav, 40 let star, nadkonobar, Belgrad; 8. Neudorfer Stanislav, 40 let star, posestnik, Zlatar; v posadni bolnici v Zagrebu ležijo: 9. Stropnik Dragotin, kapetan-intendant štaj. obm. vojn. pov., Maribor; 10. Kos Juraj, 24 let star, trgovec, Zagreb; v bolnici v Brežicah leže: 11. Petrič Franc, 30 let star, oficijal pošt. ček. urada v Ljubljani, umrl dne 13. aprila 1919; 12. Petrič Celestina, žena zgoraj imenovanega; 13. Golob Franc, 35 let star, orožniški stražmojster pri višji poveljstvu v Ljubljani; 14. Stojasavljevič Dušan, 49 let star, upravitelj polj. poslovnice v Splitu; 15. pl. Petković Alojzij, 32 let star, kapetan pri 16. pešpolku v Belovaru; 16. Barbot Franjica, 36 let stara, posestnica v Zagrebu, Senova ulica 23; 17. Fürst Lavoslav, 52 let star, tovarnar v Belovaru; 18. Fotes Avgust, 31 let star, trgovec v Kutinu; 19. Čok Andrej, uradn. aspirant juž. žel. v Raihenburgu; 20. Kolman Ida, 21 let stara, kantonistinja v Spodnji Šiški (lahko ranjena).

— Policia. Moštvo zboru varnostne straže v Ljubljani, katero je bilo leta 1913 pri ustanovitvi policijskega ravnateljstva v Ljubljani prevzelo neposredno iz občinske redarstvene službe v državno redarstveno službo, se šteje prejšnji čas v občinski redarstveni službi tako, kakor bi bil potekel v državni službi. To velja za napredovanje v višje plačilne stopnje za aktivitetne in starostne doklade in za mirovine. Ta sklep, ki velja za službene prejemke od 1. aprila t. l. naprej, se predloži ministrstvu za notranje zadeve.

— Stanovanjske barake. V 61. seji je deželna vlada sklenila, da se dajo z malimi izjemami vse barake v Ljubljani ter vse barake na Brezovici na razpolago za stanovanjske namene. Poverjenik za javna dela predloži tozadevni načrt gradbenega ravnateljstva, po katerem bi se dalo uporabiti 22 barak, ki jih je oddalo vojaštvo deželni vladi na razpolago, za 106 stanovanj. Preureditev barak v stanovanjske namene, bi stala okroglo poldrug milijon kron. Zgradilo bi se sedem vrst stanovanj. Gradbeni stroški za eno stanovanje bi znašali povprečno 14.151 K. Barake bi morale služiti svojemu namenu vsaj 10 let. Z najemninami bi bilo mogoče tekom 10 let amortizirati vsaj del investirane svote. Mesečna najemnina bi znašala 20 do 80 kron in na leto 61.320 K kosmate najemnine, čiste najemnine pa 42.373 K, kar da po 3% naloženo v 10 letih 300.000 K. Ker bi vrednost materiala pokrila po 10 letih zgolj stroške za odstranitev barak bi znašali faktični stroški 1.500.000 K manj 500.000 K — 1.000.000 za 106 stanovanj ali 4717 K. Letna najemnina za svet, na katerem stoji barake se še ni dogajala. Načrt gradbenega ravnateljstva se sprejme in predloži ministrskemu svetu v odobritev.

— Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani je imelo v soboto, dne 12. t. m. izreden občni zbor. Udeležba velika (do 120 članov). Zborovanje je ob pol 4. uri popoldne otvoril podpredsednik dr. Beuk (proti koncu je predsedoval odbornik Maseli in končno novi predsednik). Sprejeto so bile po dolgi debati odločne resolucije glede službenih prejemkov; določila so se tudi načela, po katerih naj nas zastopata naša zastopnika pri višjem šolskem svetu. Ker se je dolgoletni društveni predsednik dr. Zmavc iz zdravstvenih razlogov predstvedstvu odpovedal, je moral občni zbor voliti novega predsednika. Izvoljen je bil soglasno in z navdušenim pohvalno tovariš dr. Val. Korun, ki je izvolitev sprejel, toplo za hvala izrekel odstopajočemu predsedniku za več kot 10-letno vzorno vodstvo društva, ter vodil zborovanje do konca (do 8. ure zvečer). Sprejeti so bili še predlogi: 1. glede naslova »profesor«; 2. ustanovitve novih podružnic; 3. personalni referenti pri podružnicah; 4. članstvo društva (je moralnoobvezno); 5. vlada kraljevine SHS naj ustanovi Založbo šolskih knjig; 6. zahvala českim vsučiliškim profesorjem za njih nedavno izjavo v prilogi Jugoslavije, posebno našega Primorja. — Podrobno poročilo bodo prinesla prihodnja izvestja.

— Zvišanje oskrbovalnih taks. Vsem deželnim bolnicam na Slovenskem Štajerskem se dovoli sledeči povisek oskrbovalnih taks: za I. razred od 28 K na 30 K, za II. razred od 16 K na 18 K in za III. razred od 4 K 50 vin. na 7 K. — V ženski bolnici v Novem mestu se zvišajo takse za I. razred na 20 K, za II. razred na 15 K in za III. razred na 5 K 50 vin.

— Ministrstvo saobračaja je dovolilo južni železnici z ozirom na njene finančne razmere in sedanje gospodarske odnose dvestotno povisevanje vseh lokalnih tarifov za proge v območju kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. To povisevanje stopi v veljavo počenši z 16. t. m. Listki za proge in peronski listki, ki so se že izdali za tekočo leto, ostanejo v veljavnosti brez doplačila. Z istim dnevom se uvede tudi frankiranje pri pošiljkih v inozemstvo in sicer je frankirati pristojbine do namembne postaje, če je to postaja južne železnice, najmanj pa do prehodne inozemske postaje južne železnice.

— Zdravilišče Rogaška Slatina. V najem se oddajo: zdraviliška kavarna ponudniku Ignaciju Remicu iz Postojne, dosedanjemu poslovođu kavarn »Kaiserhof« v Gradcu, brivnica ponudniku Juriju Barojčeviču, dosedanjemu poslovođu prvega brivskega salona Petrovič v Gradcu, pekarna ponudniku Viljemu Bižaku, pekovskiemu mojstru v Ljubljani. Ostali obratni prostori se na novo razpišejo, ker so se oglasili s ponudbami samo dosedanjí najemniki nemške narodnosti. Provizornim zdravniškim kopališčim nadzornikom se imenuje dr. Franc Kolterer, kateremu se poveri nadzorstvo kopališča v sanitarnem in higijenskem oziru. Vodstvo in nadzorstvo dijetelne kuhinje se poveri zdravniku dr. Mavriču. Invalidom je na razpolago vojniški do m.s. katerim disponira poverjenstvo za socialno skrb. Ustanovi se zdraviliška komisija, obstoječa iz petih članov in sicer iz zastopnika okrajnega glavarstva, zdraviliškega ravnateljstva, zdraviliškega nadzorovalnega zdravniškega občine Rogaška Slatina in štirih okoliških občin. Ta komisija bo dovoljevala tudi ugodnosti revnim kopala-

liškim gostom, do tedaj pa, dokler ne začne poslovati, stori to poverjenstvo za javna dela. Posel državnega zdraviliškega nadzornika se poveri ravnatelju Francu Hergu. Poverjenstvo za javna dela bo posredovalo pri železniškem ravnateljstvu, da se az sezijsko dobo od 1. maja do 30. septembra upelje še tretji vlak v vseh smereh. Poverjenik za notranje zadeve bo pri osrednji vladi izposloval potne olajšave za zdraviliške goste.

— Avtomobilstvo. Deželna vlada je sprejela načrt naredbe glede prijave in označbe vseh avtomobilov in motociklov v ozemlju Slovenije. Pri poverjenstvu za javna dela se ustanovi poseben oddelek za avtomobila, kateremu bo načeloval stotnik inž. Krivenec.

— Kinooperatorii. Razglas bivšega c. kr. deželnega predsedstva z dne 20. decembra 1912, št. 3969/Pol., glede izkušnje kinooperatorjev se nadomesti z nastopnimi določbami: za izvrševanje v § 11. ministrskega ukaza z dne 18. septembra 1912, št. 191. drž. zak. predpisane preizkušnje za tiste, ki hočejo biti usposobljeni kot operatorji za strežbo projekcijskih priprav pri prirejanju javnih predstav s kinematografom se postavi za upravno ozemlje deželne vlade za Slovenijo komisija v Ljubljani. Člani te komisije so: stavbni svetnik inž. Viktor Skaberne kot predsednik in prov. inž. Turnšek kot izpraševalni komisar odnosno stavbni svetnik inž. Jan Čapek kot predsednikov namestnik in stavbni nadkomisar Josip Otahal kot namestnik izpraševalnega komisarja. Taksa za preizkušnje znaša štirideset kron in kandidat jo mora obnem s prošnjo za pristup k preizkušnji poslati predsedniku komisije v Ljubljani. Poleg tega mora kandidat preskrbeti in pripravi za pravično usposobljenost poizkušnje potrebni lokal, projekcijske priprav, električni tok in druge pripomočke sam na svoje stroške. Čas in kraj preizkušnje naznani kandidatu izpraševalna komisija. Izpričevala izdaja gradbeno ravnateljstvo v Ljubljani. Ta razglas stopi v veljavo z dnem razglasitve.

— Licence za kinematografe v Sloveniji, ki bi imeli ugasniti s 15. aprilom, se podaljšajo do tedaj, ko izide izvršilna naredba o podražavljenju in monopolizaciji kinematografov.

— Protialkoholni oddelek, se ustanovi pri poverjenstvu za socialno skrb. Ta oddelek prvič nadzoruje, da se izvršujejo vladne naredbe, ki se tičejo alkoholizma in njegove omilitve, zlasti pa nadzira: a) gostilne, dalje prodajo alkohola sploh in izvrševanje policijskih predpisov, kolikor se tičejo omejitve alkohola, b) produkcijo brezalkoholnih pijač. Drugič skrb za protialkoholni pouk in propagando zlasti tudi v šoli, pri vojakih in v kazniščih. Tretjič skrb za alkoholike in člane njihovih družin a) kot posvetovalni in posredovalni organ, b) stem, da skrb za pravno varstvo družinskih članov alkoholistov, zlasti otrok in c) za zdravljenje alkoholikov. Četrthič zbira alkoholno in protialkoholno statistiko. Petič posreduje med protialkoholnimi organizacijami in vlado. Organ protialkoholnega oddelka smejo v nujnih slučajih (n. pr. ako se proizvajajo ali prodajajo zdravju škodljive pijače, pri prestopkih zoper policijske odredbe itd.) na licu mesta izdati primerne odločbe, ki stopijo takoj v veljavo. Proti tem odločbam se stranka lahko pritoži na pristojno politično oblast. Priziv nima odločilne moči. Prestopki zoper take odločbe se smatrajo obteževalno okolnost pri odmeri kazni, ki je določena za prestopke, proti katerim so te odločbe naperjene. Ta naredba stopi takoj v veljavo.

— Tedenski izkaz nalezljivih bolezni v ozemlju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani od 30. marca do 5. aprila 1919. Skratitvica: Kamniški okraj: občina Tunjica (1 oseba obolela). — Davica: Ljubljana mesto: (2 osebi oboleli). — Trebušni tifus: Novomeški okraj: občina Orehova (1 oseba obolela, 1 umrla); Radovljiški okraj: občina Lesce (1 oseba obolela). — Griža: Maribor mesto: (1 oseba obolela). — Pegavica: Ljubljana mesto: (6 oseb obolelo); Kranjski okraj: občina Cerklje (10 oseb obolelo, 6 umrlo). — Osepnice: Celje mesto: (1 oseba obolela), Celjski okraj: občina Petrovče (7 oseb obolelo), Celjski okraj: občina Trbovlje (14 oseb obolelo, 1 umrla), Ljubljana mesto: (1 oseba obolela), Ljubljanski okraj: občina Studenec (1 oseba obolela, 1 umrla), Maribor mesto: (1 oseba obolela), Ptujski okraj: občina Rogaška Slatina (1 oseba obolela), občina Slatina (1 oseba obolela), občina Savci (2 osebi oboleli), občina Sv. Tomaž (1 oseba obolela), občina Žerovinci (1 oseba obolela).

— Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju v Ljubljani naznanja članom, ki obiskujejo srbohrvatski tečaj, da je prva prihodnja ura v petek, dne 25. aprila.

— Uradni list št. 75. je izšla. Pri občeje pravilnik o ureditvi državne ga oddelka za zaščito dece. Nadalje prinaša tudi objavo Južne železnice o povišanju tarifa na progah kraljestva SHS za 200%. Povišanje se nanaša na osebni in prtljažni tarif po stanju od 1. septembra 1918.

— Nedeljski počitek so upeljali pri vseh celjskih pekarijah, vsled česar se ob nedeljah ne prodaja kruhi.

— Vsem političnim okrajnim oblastvom. Glasom odloka kr. ministrstva za prehrano in obnovo zemlje z dne 20. marca t. l., št. 3292, je trgovina s sladkorjem na ozemlju kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev vezana. Sladkor se sme oddajati le na izkaznice po občinskih aprovizacijah, oziroma po trgovcih, ki so v to pooblašeni od oblastev ali aprovizacij. Kdor na drug način kupuje ali prodaja sladkor, je kriv prestopka tlitopastva in se kaznuje z zaplenbo blaga, denarno globo do 20.000 K ter z zaporom do 6 mesecev. Polovica vrednosti zaplenjenega sladkorja pripade ovaditelju, oziroma osebi, ki je zasedla.

— Sladkor za slovenske železnice — 38 vagonov — je na potu iz Češke. Posredoval je pri nabavi poslanik I. Hribar. — Po »Novi Dobici«.

— Vsem lekarnarjem! Prosta organizacija slov. farmacevtov, gremij lekarnarjev za Slovenijo in odbor službojočih farmacevtov so soglasno sklenili, da naj velja odslej gimnazijska matura kot predpogoj za vstop v farmacijo. Noben lekarnar naj ne sprejme aspiranta z dosedanjimi 6-razrednimi gimnazijskimi predštudijami. Enak predpogoj je že zdavnaj vpeljan v vseh kulturnih državah in tudi obstoja v enem delu naše države, t. j. na Hrvaškem. Vsled tega je nastal za slovenske farmacevte nezdružljiv položaj, da morajo študirati na zagrebški univerzi kot izvanredni slušatelji; a tudi študij na inozemskih vsučiliščih bi jim bil nemogoč.

— Vpisovanje na zagrebško vsučilišče. Rektorat zagrebškega vsučilišča razglašja, da se prične vpisovanje v zagrebško vsučilišče za vse fakultete v l. 1918/19 v petek po Veliki noči, 25. aprila in traja 14 dni, torej incl. do 9. maja.

— Zvišanje železniških tarif za blago. Uradne »Narodne Novine« v Zagrebu prinašajo oglas, ki naznana, da se 1. maja povišajo tarife za blago in živino vseh vrst na državnih železnicah zagrebškega ravnateljstva in na zasebnih železnicah v državni upravi za 70% dosedanjih skupnih tarifov.

— Vpokojeni južne železnice se vabijo, da dvignejo pokojnino priostajni blagajni na glavnem kolodvoru.

— Za deško meščansko šolo v Ptuj se zavzema novo glasilo JDS »Ptujski list«. — O ptujski gimnaziji piše: Ptujška gimnazija se polagoma poslovenjuje. Ob novem letu se je otvoril prvi slovenski razred, ki šteje zdaj 36 učencev in 5 učenk. Koncem sušca so bili definitivno odpuščeni 4 nemški profesorji. Zdej je v učiteljskem zboru 9 Slovencev in 6 Nemcev. Nemški profesorji ostanejo do konca šolskega leta. Prihodnje šolsko leto bo gimnazija čisto slovenska. Koliko razredov bo imela, je odvisno od tega, ali se bo prijavilo zadostno število slovenskih dijakov, zlasti za višje razrede.

— Velika slavia so obhajali Čehi 13. t. m. v spomin obletnice svednostne prisrge Čehov in Jugoslovancev, ki je bila 13. aprila 1918. leta. Takrat so si prisegli večno zvestoba.

— Osemurni delovnik v današnih mestnih podjetjih. DUKUJ. poroča: Mestni svet je danes rešil predlogo o osemurnem delovniku v vseh mestnih podjetjih. Stroški za to znašajo 27 milijonov.

Iz stranke.

Shodi.

Ožil odbor za proslavo 1. maja ima sejo v sredo ob pol 8. zvečer (Mahrova hiša). Točna udeležba.

Strokovno gibanje.

Iz strokovnih organizacij.

Na velikonočni ponedeljek, dne 21. aprila se vrši v gostilni gosp. Novaka točno ob 3. uri popoldne škod tukajšnjih kemičnih delavcev. Vzporred: Nadomestne volitve v odbor ter stališče k zadnjemu medznanu gibanju. Polnoštevila udeležba dolžnost!

Osrednjo društvo stavbiških delavcev v Sloveniji oriedi izlet na

Rožnik v nedeljo, dne 27. aprila 1919 ter se bo vršilo zborovanje ob 9. dopoldne v verandi restavracije na gozdnem Rožniku. Stavbeno delovstvo (zidarji, tesarji, klesarji, pekarji, slikarji, opekariji), pridite vsi točno na zborovanje, da se vam da poizkusiti o mehanizmu gibanju. Priprave pa tudi svojce, da se v krogu tovarišstva nekoliko razvedrite!

Mezdno gibanje.

Električna cesta železnica v Ljubljani počiva. Včeraj opoldne je nastala pri cestni električni železnici ljubljanski stavka. Promet je popolnoma ustavljen. Uprava železnice bi morda že lahko ugodila nepretiranim zahtevam osebja, ker razmere teh delavcev in delavk niso še bile nikdar posebno sišane.

Vestnik „Svobode.“

Trbovlje. Društvo „Svoboda“ priredi v četrtek, 17. t. m. v šoli na Vodi predavanje »O vzrokih francoske revolucije«. Predava sodružica Rezi Stenovic. Pričetek točno ob pol 6. uri zvečer. Za obilno udeležbo se prosi.

Gospodarstvo.

Zadružno gibanje.

Na velikonočni ponedeljek, dne 21. aprila 1919 se vrši v Prevalah konferenca zaupnikov konsumnih organizacij na Koroskem. Na vzporedno je razgovor o aktualnih gospodarskih vprašanjih. Pričetek ob 9. uri dopoldne. Kraj določijo zaupniki v Prevalah. Konferenca se udeležita sodruga Anton Kristan in Filip Uratnik iz Ljubljane.

Kultura.

Koncert dveh slovenskih domačih umetnic. Odlični slovenski umetnici, gospa Pavla Lovše, koncertna pevka in gospodična Dana Kobler, koncertna pianistinja ste priredili v pretečenem mesecu izborna uspešno koncertno turnejo. Koncertirali ste v Celju, Slovenski Istri, Ptuj, Zagrebu, Belgradu, Novem Sadu in Varaždinu z največjim uspehom. Na Velikonočni ponedeljek, 21. t. m. koncertirali boste v Ljubljani v »Unioni« z izbranim sporedom. Vstopnice za ta koncert seo d danes naprej prilažajo v trafiki v Prešernovi ulici.

Nainovejše vesti.

Nasilstva Italijanov v zasedenem ozemlju.

Ljubljana, 15. Pred nekoliko dni je Ajdovščina semkaj dospela verodostojna oseba poroča o ondotnem položaju: Takoj nato, ko so Italijani razglasili internacijo zdravnikov dr. Ludivita Jenka v Ajdovščini, so pričeli v njegovi vili pleniti. Služkinji, ki je iz dr. Jenka nutili tamkaj, da čuva njegovo zasebno lastnino — obstoječo iz pohištva, glasovirja, zdravniškega orodja in drugih potrebščin, ženskih in otroških oblek, živil itd. ter iz raznih stvari čeških častnikov, ki so jih izročili dr. Jenku v varstvo — so dvakrat zagrozili, da jo ustrelje ter jo hoteli aretirati, ko je skušala braniti italijanskim tatovom njihov lopovski čin. Rekli so ji, da so sedaj oni gospodarji vsega in da delajo s stvarmi to, kar oni hočejo. Končno so naložili vse stvari na avtomobile, jih odpeljali in nato porazdelili. Opremo spalne sobe so odpeljali v log. Vse to početje italijanskega vojaštva je moralo gledati tudi naše zavedno prebivalstvo, ne da bi bilo mogoče rop preprečiti. Ukradene stvari cenijo na 100.000 K mirovne vrednosti. Pri odvažanju so Italijani, med temi tudi nek nadzdravnik, ponovno omenjali, da se dr. Jenko sploh nikdar več ne povrne, ker je v Siciliji (kar pa ni res! Op. ur.) ter da se bo enako godilo vsem takim Jugoslovonom, kakršni so on. Zahtevajo, da se napravi inventar odnešenih stvari, so kratkoma

na surov način odklonili. Odgovoren za ta rop zasebne lastnine je on, t. j. general 53. divizije, III. armade, Del Pra in nek karabinjerski nadporočnik. Italijani so dr. Jenka tudi že opetovano proglasili za mrtvega, to pa z očividnim namenom, da odvzamejo ljudstvu vsa nado na oporo, katere je pričakovalo od njega v teh skrajno hudih časih. Sokriv na tem ravnanju Italijanov je tudi ajdovski poštar Casagrande, ki je z Italijani v sporazumu in redno v njihovi družbi. V družbi italijanskih častnikov je vedno videti tudi nastopne družine, ki so sokrvice, da se prebivalstvu godi neprecenljiva in nenadomestljiva škoda, in te so: družina Casagrande, Bianchi, sodnik dr. Ferjančič s soprogom, lekar Simcih in še nekaj drugih. Ti ljudje poznajo domačine, njih mišljenje in razmere ter je bilo po njihovi krivdi doslej aretiranih, interniranih in odvedenih iz Ajdovščine štiri približno 14 oseb. Pred nekoliko dnevi so aretirali Italijani v Budanju in Vipavi 34 oseb, med temi tudi otroke od 8 do 10 let in ženske, ter jih odvedli v Italijo. V zasedenem ozemlju razlašajo Italijani vojaške nabore. Povsod, kjer pašujejo Italijani, je trpljenje in pritisk neznošen, naše ljudstvo obupano. Tako barbarško niso ravnali z našim življenjem ne Nemci in tudi ne Madžari, dasiravno so v podivjani vojni ekstazi živeli med našim ljudstvom čez štiri leta. Ko je ljudstvo izvedelo, da biva dr. Jenko v Ljubljani, je poslalo k njemu sela in ga prosila za pomoč in pomoč. Italijani so pobrali našemu ljudstvu malone vso živino ter nameravajo pri denarnih zavodih uvesti lirske valute. — Med aretiranci se nahaja tudi ajdovski brivec, Hrvat, ki so ga Italijani zaradi neke narodnostne malenkosti obsodili na 15 let ječe. Gorimenovalne izdajalske družine ovajajo po vrsti vsakogar, ki jim ne prija. Nekdo je izdal zasebni razgovor družbe, v kateri je bil tudi notar Lokar. Zaraditega je bil notar Lokar in še več drugih oseb aretiranih, nakar so jih odgnali. Ljudstvo je proti izdajalcem skrajno ogorčeno.

V Nemški Avstriji 1. maj splošen praznik.

LDU, Dunaj, 15. (ČTU.) Kabinetni svet je proglasil dan 1. maja za splošen praznik v uradih in šolah.

Posvetovanje o obnovitvi kovinske industrije v Nemški Avstriji.

LDU, Dunaj, 15. (DunKU.) Davi je začela v mestni pisarni konferenca interesentov kovinske industrije o ureditvi meznega vprašanja in o zopetni vzpostavitvi kovinske produkcije. Dr. Renner je otvoril posvetovanje, ki bo trajalo več dni, z nagovorom, v katerem med drugim navaja: Če se današnja konferenca zedini, lahko upamo, da bomo zdržali in se ognili anarhiziranju vse naše produkcije in s tem gospodarskemu polomu. To zedinjenje naj se sliči, kakor pri železnih cestih, določiti za zadnji avust ali 1. september. Takrat bodo že nove razmere, nova žetev bo že vplivala, mir bo sklenjen, prometne razmere bodo dobile gotove oblike in tudi valuta se bo deloma že stabilizirala. — Nato so pričeli z meritorno razpravo.

Češkoslovaška narodna skupščina.

LDU, Praga, 15. (ČTU.) »Narodni Politika« poroča: Narodna skupščina bo imela seje danes in jutri, nakar bo odmor do 29. aprila. Razlastilni zakon, kolikor se tiče razlastitve veleposestev, so vse stranke v odseku odobrile soglasno. Vprašanje odmere in odškodnine niso rešili soglasno. Stranka, ki je pri glasovanju ostala v manjšini, ne bo izvajala iz tega kakih posledic. Državna oblast dobi pravico, zaseči vsa zemljišča, ki merijo več kot 350 hektarov. Razlastitev sama se bo uredila po posebnih postavi. Razlastilni odsek in upravniška komisija bosta zborovala še danes. V narodni skupščini se pred velikonočnimi počitnicami ne bo razpravljalo o razlastilnem zakonu, ker zato primanjkuje časa. Stranke so se zadovoljile s sklepom zakonskega

načrta v odseku, kakor tudi s tem, da pride načrt na današnji dnevni red in da se preloži razprava, ki se bo vršila v seji narodne skupščine, šele po Veliki noči. V jutrišnji seji narodne skupščine se bo razpravljalo tudi poročilo ustavnega odseka, zlasti kolikor se tiče delokroga in pravic, ki jih ima predsednik republike napram vladi. S tem vprašanjem so se pečali načelniki klubov v snočni seji, ki je trajala pozno v noč.

Poljska priznana.

LDU, Varšava, 15. (DunKU.) Poljska brzojavna agencija poroča: Predsednik poljskega komiteja v Parizu Dmowski je od japonske vlade prejel pismo, s katerim Japonska priznava Poljsko kot neodvisno državo in poljsko vlado kot postavno.

Poljaki zapuščajo Tešin.

LDU, Brno, 15. (ČTU.) »Lidove Noviny« poročajo iz moravske Ostrove: Vest, da Poljaki izpraznjujejo tešinsko ozemlje, se potrjuje. Poljaki odpeljujejo iz Tešina in s postaj Severne železnice vse, kar bi bilo po njih misli Čehom dobrodošel plen. Odvajajo tudi stroje iz delavnic in izdirajo pragoje iz železniškega tla. Poljski narodni svet, ki si je bil prilastil vlado v tešinskem ozemlju, je zapustil Tešin in se umaknil v Belsko.

Obrekovanje ogrske sovjetske vlade.

LDU, Budimpešta, 15. (DunKU.) Berlinski »8-Uhr Abendblatt« poroča med drugimi vestmi o diktaturi komunistične sovjetske republike proletarijata vest, ki jo je baje dobil od popolnoma verodostojne strani, da so bili bivši nadvojvoda Jožef, bivši ministrski predsednik dr. Weyerle in bivši trgovinski minister Szerenyi v osrednjih zaporih v Budimpešti umorjeni. Ogrski brzojavni dopisni urad je sovjetska vlada pooblastila izjaviti, da je ta trditve gola laž. Jožef Habsburg, dr. Weyerle in Szerenyi živijo. Zadnja dva sta bila res oddana v budimpeštanske osrednje zapore in se lahko ugotavlja, da sta pri razmeroma dobrem zdravju.

Mirovna konferenca.

LDU, Bern, 15. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Klavzule preliminarnega miru so v glavnem dogotovljene. Zadnje težkoče so premagali v soboto.

LDU, Bern, 15. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: »Giornale d'Italia« prinaša članek, v katerem pravi, da se Wilson strinja z italijanskimi zahtevami, tako samo do Pulja. List izjavlja, da ne bo nobena italijanska vlada podpisala miru brez Reke, Dalmacije in otokov. Italija bo obdržala, če treba, zasedeno ozemlje s silo. Vse kaže, da bo vprašanje Reke rešeno še ta teden.

LDU, Bern, 15. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: V soboto je prispela v Pariz češkoslovaška delegacija, ki bo zastopala interese lužičkih Srbov in Čehov, ki prebivajo na Saksonskem in v pruski Šleziji.

Zveza narodov ponesrečena.

LDU, Rotterdam, 15. (ČTU.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja iz Pariza, da meni vse pariško časopisje, da je smatrati ustanovitev zveze narodov za ponesrečeno.

Berlin pred generalno stavko.

LDU, Berlin, 15. (ČTU.) Tukaj se je položaj zaradi stavke izredno poostiril. Na včerajšnjem velikem zborovanju so sklenili, pričeti stavko. Zborovalci so sklenili, nameščence v Veleberlinu izpodbuditi za generalno stavko. Ogorčenje je veliko, da se kovinski industrijalci niso izjavili za to, da bi ugodili zahtevam nameščencev. Ako se ne doseže sporazum, izbruhne jutri generalna stavka.

Skrito orožje.

LDU, Berlin, 15. (ČTU.) V hiši princa Heinricha pruskega v Kielu so izvršili hišno preiskavo. Našli so 30 pušk za pehoto, 30 bajonetov in 2 zaboja, v katerih je bilo po 25 ročnih

granat in municije za 4350 streliv. Uvedli bodo preiskavo.

Največji hudelednik Evrope.

LDU, London, 15. Reuterjev urad poroča: V poslanski zbornici je vprašal Lyke, če nameravajo aliranci zahtevati od Holandske, da se izroči nemški cesar. Bonar Law je odgovoril, da je komisija oddala svoje poročilo, da pa ne more podati nobene izjave. Nadaljnje vprašanje, če Bonar Law ve, da na Angleškem na vsak način zahtevajo, da se izroči največji hudelednik Evrope, je odgovoril Bonar Law, da mu je to znano in da je angleška vlada enakih misli.

Ruska sovjetska vlada za ureditev srednje Evrope.

LDU, Nauen, 15. (Brezlično.) »Deutsche Tageszeitung« je priobčila v ponedeljek zjutraj podatke o ponudbi, ki jo je baje stavila ruska sovjetska vlada nemški vladi in v kateri se jamčijo Nemčiji meje iz leta 1914. Rusija in Ogrska sta pripravljene, postaviti vojsko 500.000 mož. Nemčija pa bi se naj nasprotno obvezala, pomagati Rusiji proti ententi, preustrojiti svoje središče popolnoma socialistično ter takoj izvesti socializacijo obratov. Z ozirom na to vest je izjavil državni minister za zunanje stvari grof Brockdorff-Rantzau, da je zvedel o celi zadevi šele v ponedeljek iz omenjenega lista samega.

Kriza na Španskem.

LDU, Madrid, 15. Reuterjev urad javlja: Kabinet je podal svojo demisijo. Mauro sestavlja nov kabinet.

Aprovizacija.

Kruh na izkaznice št. 2. V četrtek in naprej se dobi kruh na izkaznice št. 2 v vojni prodajalni, Solški dreved (ker je g. Bizjak opustil začasno pekarno).

Raznoterosti.

* Rekord ameriških letalcev. Iz Njujorka javljajo, da sta dve ogromni letali izvršili zelo uspešen polet iz Hamotana v Njujork. Dalja med tema dvema mestoma znaša 300 milj., a letali sta jo preleteli v 270 minutah. Vsako izmed letal je vzelo po sedem potnikov s seboj.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Petejan.

Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Raznašalec ali raznašalka za Poljanski okraj se takoj sprejme v upravi »Napreja«.

Vrtalni mojstri (Bohrmeister)

ki so izkušeni v vrtanju v globino z Griljevimi vrtalnimi aparati, se sprejmejo.

Pismene prošnje z navedbo meznih zahtevkov in dosedanjega opravila se naj pošljejo na

Rudnik LIGOJNA na Vrhniki.

THE REX Co.

Ljubljana

Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (nasproti glavne pošte).

Trgovina z pisalnimi, razmnoževalnimi in računskimi stroji, pisarniškimi pohištvi ameriškega sistema, ter vsemi pisarniškimi potrebščinami.

Sprejemajo se vsa tovrstna popravila.

Zastoj: dobi vsak čebulček za lasno porabo v trgovini s semeni SEVER & KOMP, Ljubljana, Wellova ulica 12.

V Ljubljano potujočemu slav. občinstvu se priporoča: »Restavracija v Prešernovi ulici št. 9.«

Naravno malinovo in citronovo esenco

in druge potrebščine za izdelavo dobrih pokalic, kakor tudi 70 % malinovo fondant-esence za aromatiziranje kanditov priporoča: Destilacija esence Srečko Potnik, Ljubljana, Slomškova ul. 27. — Istotako se kupijo sveži, čisti olupki oranž kg 15.—.

Službo knjižgovodje

razpisuje vodstvo Gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo. Služba je provizorična in se sprejme le v knjižgovodstvu praktično in strokovno popolnoma izveščena moč, ki se more izkazati z najboljšimi referencami. Službo je treba nastopiti takoj. Vojni invalidi imajo prednost. Prosilci naj se zgledajo osebno najkasneje do 15. t. m. v vodstvu stvarne demobilizacije, Dunajska cesta št. 22, vhod iz vogala Sodne ulice.

Inženir dr. Miroslav Kašal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir. Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilskejeva ulica št. 7. Izvršuje strokovno: Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbene inženirske stroke. Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

GOSPODARSKA PISARNA

Dr. Ivan Cerne

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. poslojpe LJUDSKE POSOJILNICE.

daje nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposluje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tujega denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje centve in ogleda. Promet z Ameriko. Edina pisarna te vrste v Jugoslaviji.

Urduje od 8.-1/2. ure dop., od 3.-5. ure pop. Vprašajte s pismom. Znamka!

po 8 K Vino po 8 K

izvrstno iz okolice Sv. Ivan Zelene, iz Lošina, Križevca in Moslavina kakor tudi Stajersko preko ulice toči se v kleti »Hotela Tratnik« na Sv. Petra cesti 25.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

— Glavna —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fond okrog
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite